

Zásadná pripomienka k predkladanej predbežnej informácii o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

□

Vyjadrenie Nezávislej platformy SocioFórum.

Vítame, že predkladateľ si dáva za cieľ „zabezpečiť nástroje na skvalitnenie činnosti školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie a posilnenie ich personálnych kapacít.“

Požadujeme však, aby návrhy, ktoré považuje za „účelnejšie a vhodnejšie“ boli založené na **exaktných dátach presahujúcich len fungovanie štátnych CPPP a CŠPP**, ktoré predkladateľ v procese prípravy návrhu

zverejní

odbornej a zainteresovanej verejnosti. V rámci zásady hodnota za peniaze je dôležité vnímať prepojenie systému poradenstva s inými službami pre tú istú cieľovú skupinu napr. sociálna služba včasná intervencia vo vzťahu k CŠPP alebo aktívne opatrenia trhu práce vo vzťahu ku kariérenému poradenstvu a podobne. Zatiaľ z návrhu nie je jasné ako chce nová koncepcia priniesť účelnejšie a vhodnejšie využitie verejných prostriedkov a odborného potenciálu, už aj tak poddimenzovaného, ani o tom, že zvýši geografickú a finančnú dostupnosť služieb.

Chceme spolu s Asociáciou poskytovateľov a podporovateľov včasnej intervencie upozorniť na jeden rozmer navrhovanej zmeny. Obávame sa, že predkladateľ pri návrhu berie viac do úvahy „účelnosť využitia verejných prostriedkov“ a to len čisto v finančnom slova zmysle, ako prínos pre kvalitnejší život samotného klienta a jeho blízke okolie. V sektore, kde najväčšie percento nákladov tvoria mzdy zamestnancov, ktoré neustále rastú, nemôžeme predsa očakávať, že nás to „bude stáť menej“. Existuje veľa prieskumov (niektoré spomína vo

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová
Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

svojom vyjadrení aj Asociácia poskytovateľov a podporovateľov včasnej intervencie), ktoré jednoznačne hovoria o výhodnosti investovať zdroje do včasnej intervencie a prevencie a to v intenzívnej miere.

1. rámci **doložky vplyvov** požadujeme riešiť dopady nielen na štátny rozpočet prípadne rozpočet samospráv, ale aj existujúcich neštátnych poradní a najmä rodín a detí, ktoré služby všetkých poradní využívajú. Rovnako by sa predkladateľ mal snažiť popísať aj dopad na iné služby podporujúce klientov CPPP alebo CŠPP. Zdôrazňujeme to preto, že z predbežnej informácie máme skôr obavy z negatívneho vplyvu na niektoré cieľové skupiny, najmä deti od 0-3 rokov a tiež sa obávame negatívnych finančných dopadov na rodiny detí so zdravotným znevýhodnením, ak je zámerom ponechať služby neštátnych poradní, častokrát vysoko špecializované, platené rodičmi.

Ďalej požadujeme, aby sa pri príprave predmetnej novely transparentne vytvorila medzirezortná pracovná skupina odborníkov a zástupcov zainteresovanej verejnosti s náležitým štatútom, ktorá bude v procese prípravy mať možnosť **v participatívnom procese** pripomienkovať zámery skôr, ako v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

System poradenstva je potrebné stále vylepšovať, skvalitňovať a zvyšovať jeho dostupnosť, regionálnu aj finančnú. Vidíme značný priestor na zlepšovanie doposiaľ existujúceho systému – napríklad:

- zvýšenie kvalifikácie odborníkov pracujúcich s vekovou skupinou detí od narodenia do 3 rokov,
- zvýšenie počtu odborníkov pre jednotlivé cieľové skupiny detí s rôznym zdravotným znevýhodnením tak, aby zabezpečili pravidelne sa opakujúce intervencie pre jedného klienta,
- spolupráca všetkých odborníkov participujúcich na starostlivosti o klienta v rámci aj mimo

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová
Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

poradenského systému rezortu školstva, zdravotníctva a sociálnych vecí

- poskytovanie poradenstva v prostredí, ktoré je v prospech klienta (domáce prostredie, zariadenia predprimárneho a primárneho vzdelávania, komunita a pod.).

Vzhľadom na to, že významnú časť klientov tvoria deti so zdravotným znevýhodnením alebo rizikovým vývinom, sme toho názoru, že by predkladateľ mal postupovať v zmysle všeobecných ustanovení Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, kde sa predpokladá, že Slovensko bude pri vytváraní politík a pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím bude **„dôkladne konzultovať s osobami so zdravotným postihnutím vrátane detí so zdravotným postihnutím a budú s nimi aktívne spolupracovať prostredníctvom ich reprezentatívnych organizácií**

.“ Za takéto reprezentatívne organizácie považujeme Národnú radu občanov so zdravotným postihnutím a v prípade detí so zdravotným znevýhodnením občianske združenie Platformu rodín detí so zdravotným znevýhodnením.

Preto sa plne stotožňujeme s pripomienkami Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením.

□

□

□

□

Pripomienky Platformy rodín detí so zdravotným postihnutím

□

Zámer:

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová
Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

Dosiahnuť účelnejšie a vhodnejšie využitie verejných prostriedkov a odborného potenciálu, ak by oba druhy poradenských zariadení boli spojené do jedného subjektu – centra poradenstva a prevencie.

Všeobecná pripomienka k tomuto zámeru: Zámer zlúčiť súčasné dva typy centier do jedného vnímame pozitívne. Napriek tomu by mala byť zachovaná možnosť, aby sa niektoré CPP špecializovali - výnimočne potrebné je to v poradenstve pre deti so zmyslovými poruchami alebo autistickými poruchami.

Zámer:

Dominantným poskytovateľom služieb výchovného poradenstva pre všetky deti sa má stať štát, ostatní zriaďovatelia budú môcť poskytovať služby vo vzťahu k deťom so zdravotným znevýhodnením a k deťom s rizikovým vývinom, a to aj za úhradu, v prípade ťažšej dostupnosti potrebnej činnosti.

Zásadná pripomienka k tomuto zámeru: Formulácia tohto zámeru je nezrozumiteľná. Tvrdenie v prvej časti vety čiastočne neguje jej druhá časť. Táto formulácia pripúšťa rôzne výklady, v dôsledku čoho nakoniec budú musieť rodičia detí so zdravotným znevýhodnením navštevovať len súkromných zriaďovateľov, kde budú musieť za služby platiť.

S ohľadom na záväzky Slovenskej republiky, ktoré na seba prevzala ako strana Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“) vrátane základných zásad nediskriminácie a prístupnosti uvedených v čl. 3 písm. b) a f) Dohovoru požadujeme, aby štát garantoval poskytovanie služieb výchovného poradenstva pre všetky deti a nezbavoval sa zodpovednosti za zabezpečenie dostupnosti týchto služieb poskytovaných zdarma aj pre deti so zdravotným znevýhodnením. Služby poskytované ostatnými zriaďovateľmi aj za úhradu sú žiaduce, ale majú tvoriť paralelný alternatívny systém k službám poskytovaným zdarma štátom, pričom bude na rodičovi, či si vyberie bezplatné služby dostupného „štátneho“ poskytovateľa alebo platené služby iného zriaďovateľa.

Zámer:

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová
Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

Zámerom tiež je, aby centrum poradenstva a prevencie nemohlo byť zriadené ako súčasť školy a poradenské zariadenia, ktoré sú aktuálne súčasťou škôl, budú musieť byť od nich oddelené. Tým sa v praxi zamedzí aj konfliktu záujmov pri prijímaní žiakov so zdravotným znevýhodnením do škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Zásadná pripomienka k tomuto zámeru: S týmto zámerom súhlasíme, ale žiadame vyšpecifikovať, ako bude ekonomicky a personálne CPP po oddelení sa od ŠZŠ podporená vo všetkých fázach transformačného procesu. A aká bude ich právna subjektivita.

Pozn.: Súčasnú CŠPP sa javí pre riaditeľov ako nerentabilný subjekt, ak ostane v priestoroch ŠZŠ, a preto sa s obavou ako prijímatelia služieb dozvedáme aj také stanoviská, že riaditelia ŠZŠ radšej zrušia súčasnú CŠPP a presunú ich zamestnancov do školy ako odborných zamestnancov školy. Preto sa pýtame, ako budú takéto možné kroky sanované.

Zámer:

Vo vzťahu k personálnemu zabezpečeniu je zámerom spresniť požiadavky na počet a kvalifikáciu odborných zamestnancov a ustanoviť povinnosť dodržiavať tieto požiadavky kontinuálne.

Všeobecná pripomienka k tomuto zámeru: Pri tomto spresnení je potrebné zohľadniť aj adekvátny rozsah poskytovania jednotlivých služieb podľa jednotlivých krajov, kde je rôznorodosť zastúpenia detí so zdravotným znevýhodnením, detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí z marginalizovaných rómskych komunit, ako najčastejšej skupiny klientov centier. Súčasne je dôležité zabezpečiť službu v terénnej forme v dostatočnom rozsahu a financovanie stimulácií a terapií, poradenstva rodičom a pedagógom, teda nielen diagnostiky, ako sa bazálne vzhľadom k ich ekonomickému prežitiu deje na pracoviskách súčasných CŠPP v súčasnosti. Realitou známou i ministerstvu školstva je taktiež fakt (viď správa VÚDPaP Analýza súčasného stavu financovania CPPPaP a CŠPP, 2017), že dokážu poskytovať len zlomok vyššie spomenutých služieb, a to kvôli už teraz poddimenzovaným ľudským a finančným zdrojom.

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová
Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

□

Zámer:

Návrh má prispieť k zvýšeniu úrovne poskytovaných služieb výchovného poradenstva lepším definovaním priebehu a výstupov jeho činnosti a zakotvením zásad jeho poskytovania. Navrhuje sa definovať obsah kariérového poradenstva vo väzbe na zvýšenie jeho významu pri poskytovaní vzdelávania v základných školách a stredných školách.

Všeobecná pripomienka k tomuto zámeru: Žiadame nastaviť výchovné a kariérne poradenstvo tak, aby všetky služby poradenského centra smerovali k inklúzii. K zvýšeniu úrovne poskytovaných služieb výchovného poradenstva nestačí len definovanie priebehu, výstupov jeho činností a zakotvenie zásad jeho poskytovania, ale hlavne zadefinovanie financovania cielených služieb potrebných pre plnohodnotné zaradenie sa do spoločnosti – inklúziu. Ide hlavne o stimulácie, terapie, prácu s rodinou a pedagógmi v dostatočnej kvalite a frekvencii a už od raného detstva. V rámci kariérového poradenstva očakávame, že bude taktiež chápané ako proinkluzívna služba, t. j. že bude poskytované rovnocenne i žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakom v špeciálnych školách.

Zásadné pripomienky k základným cieľom a tézám návrhu:

1. 1. Požadujeme zabezpečiť zacielenie služieb nielen na dieťa, ale aj na rodinu ako celok. Podľa čl. 23 Dohovoru „Zmluvné strany zabezpečia, aby deti so zdravotným postihnutím mali rovnaké práva, pokiaľ ide o život v rodinnom prostredí. Na účel uplatňovania týchto práv a predchádzania zatajovaniu, opúšťaniu, zanedbávaniu a segregácii detí so zdravotným postihnutím sa zmluvné strany zaväzujú, že budú poskytovať deťom so zdravotným postihnutím a ich rodinám včasné a úplné informácie, služby a podporu“.

V súčasnosti sú služby poskytované hlavne dieťaťu, a to predovšetkým formou diagnostiky, nie podporujúco a stimulačne (tie sú nedostatočne hradené) a taktiež nie rodine ako celku. Pritom Dohovor konštatuje: „rodina, ako základná jednotka spoločnosti a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a najmä detí, musí mať nárok na potrebnú ochranu a takú pomoc, aby mohla bezo zbytku plniť svoju úlohu v spoločnosti“. Ak sa neposkytuje pomoc celej rodine a aj jej dieťaťu so zdravotným znevýhodnením dochádza k jej izolácii a segregácii.

1. 2. Požadujeme zabezpečiť dostupnosť služieb aj vzhľadom na vzdialenosť a zabezpečiť taktiež terénny výkon týchto služieb. Podľa čl. 26 Dohovoru zmluvné strany prijímú účinné a primerané opatrenia, a to aj prostredníctvom vzájomnej podpory ľudí so zdravotným postihnutím, aby umožnili osobám so zdravotným postihnutím dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť v plnej miere telesné, duševné, sociálne a profesijné schopnosti a dosiahnuť plné začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života. Na tento účel zmluvné strany zriadia, budú podporovať a rozširovať komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy, najmä v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti, vzdelávania a sociálnych služieb tak, aby tieto služby/programy

1. a) sa začínali v čo najskoršej etape a boli založené na multidisciplinárnom posúdení individuálnych potrieb a predností;

2. b) podporovali zapojenie a začlenenie do spoločnosti a do všetkých oblastí jej života, boli dobrovoľné a dostupné osobám so zdravotným postihnutím čo najbližšie k miestu ich bydliska vrátane vidieckych oblastí.

S ohľadom na uvedené je dôležité spresniť podmienky dostupnosti služieb a ich špecifikáciu (počet hodín stimulácie, ich frekvenciu, miesto poskytovania – doma alebo v zariadení, akými odborníkmi a pod).

1. 3. Požadujeme zabezpečiť zákonom garantovanú finančnú podporu služieb, vrátane adekvátneho financovania stimulácií. Podľa čl. 3 písm. h) Dohovoru tento dohovor sa zakladá na zásadách, rozvíjajúcich sa schopností detí so zdravotným postihnutím a rešpektovanie práva detí so zdravotným postihnutím na zachovaní vlastnej identity“. Vzhľadom na uvedené, žiadame zamerať sa nielen na diagnostiku, ale aj na stimulácie podporujúce začlenenie detí so zdravotným znevýhodnením. Pre zachovanie identity je dôležité rešpektovanie pravidiel rodiny, a preto je potrebné zamerať sa hlavne na praktické činnosti, ako sú napr. pohybové vzorce, bežné rituály v stravovaní, hygienické návyky a pod. To je možné len v domácom prostredí, kde súčasťou terapie bude aj vzdelávanie a usmerňovanie rodičov na prácu doma, a nielen na dochádzanie k odborníkovi. To povedie k rýchlejšiemu osamostatneniu sa rodiny a zaradeniu sa do spoločnosti.

2. 4. Požadujeme zabezpečiť komplexnosť služieb. Žiadame zabezpečiť, aby bola dieťaťu a rodine poskytnutá podpora vo všetkých oblastiach (zraková, sluchová, logopedická, motorická, kognitívna, edukačná), ktoré potrebuje, pričom dostupnosť takejto komplexnej podpory nesmie byť viazaná len na personálne možnosti konkrétneho zariadenia. Je potrebné zabezpečiť funkčné prepojenie centier, ktoré nebudú mať napr. surdopéda, tyflopéda, fyzioterapeuta a pod. S odvolaním sa na čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa je tiež nevyhnutné, aby boli transformované CPP primerane dotované finančnými a ľudskými zdrojmi a nastavené také monitorovacie mechanizmy, ktoré umožnia presné meranie a hodnotenie výsledkov práce.

3. 5. Požadujeme zabezpečiť koordináciu služieb. Koordinácia služieb a prepojenosť

Podali sme zásadné pripomienky k školskému zákonu

Napísal Martina Petijová

Pondelok, 01 Október 2018 00:00 -

systemov (budúce CPP, služby včasnej intervencie, zdravotné terapie a iné zdravotné služby, všetky zariadenia predprimárneho a primárneho vzdelávania), to priebežnou intenzívnou spoluprácou v podobe konzultácií odborníkov s cieľom plynulej tranzície dieťaťa a rodiny. Rodičia opakovane opisujú neistotu, neznalosť a nedostatok zručností ako rozvíjať dieťa, resp. informácie poskytované odborníkmi nie sú rodiny schopné aplikovať doma. Narastá pocit čoraz väčšej sociálnej izolácie a segregácie, a to aj kvôli tomu že prijímajú služby z viacerých vzájomne neprepojených systémov., Tým sa ich efekt znižuje alebo nedostavuje a ako celok zlyhávajú.